

Zemřel **Jaroslav Malák** (str. 2-4)

30. 8. 2012

E-GAG

původní kresba / Dokonale **pohřební** * Časopisy / **Ne-
belspalter** č. 7/8 (Švýcarsko) * Malá recenze na... / ...**Jana
Tomaschoffa** "Um die Ecke gelacht" * Kalendář / "**Sekací**"
(a trhací) z **Německa** * Z tisku / Ještě o smyslu pro humor *
Letní soutěž / Vyluštění a výherci * 3x / Další díla z me-
zinárodních soutěží * **Malý slovník katalogů / "PL - 2"** jako **Dva**
přírůstky z **Polska** (*Luczyński a Frankowski*) * **Glosa / Poláci
jsou stejní (i jiní) jako my** * Ze
Slovenska / Jozef Hrušovský 80 * Ze světa / Německo, Polsko,
Itálie, Anglie * Z archivu / **Malák** a první alba vtipů * **KdoKde
KdyCo / Mlejnková** v Brně; **Sorry** ve **Františkově** * **Bliženci /**
Zasloužilé starovrty * **Výsledky / Rusko** * **KomiksNews 233** *
Propozice / Brazílie, Irán, Mexiko, Španělsko, Nigerie, OSN, Argentina, Francie
* **Kalendarium** * aj.

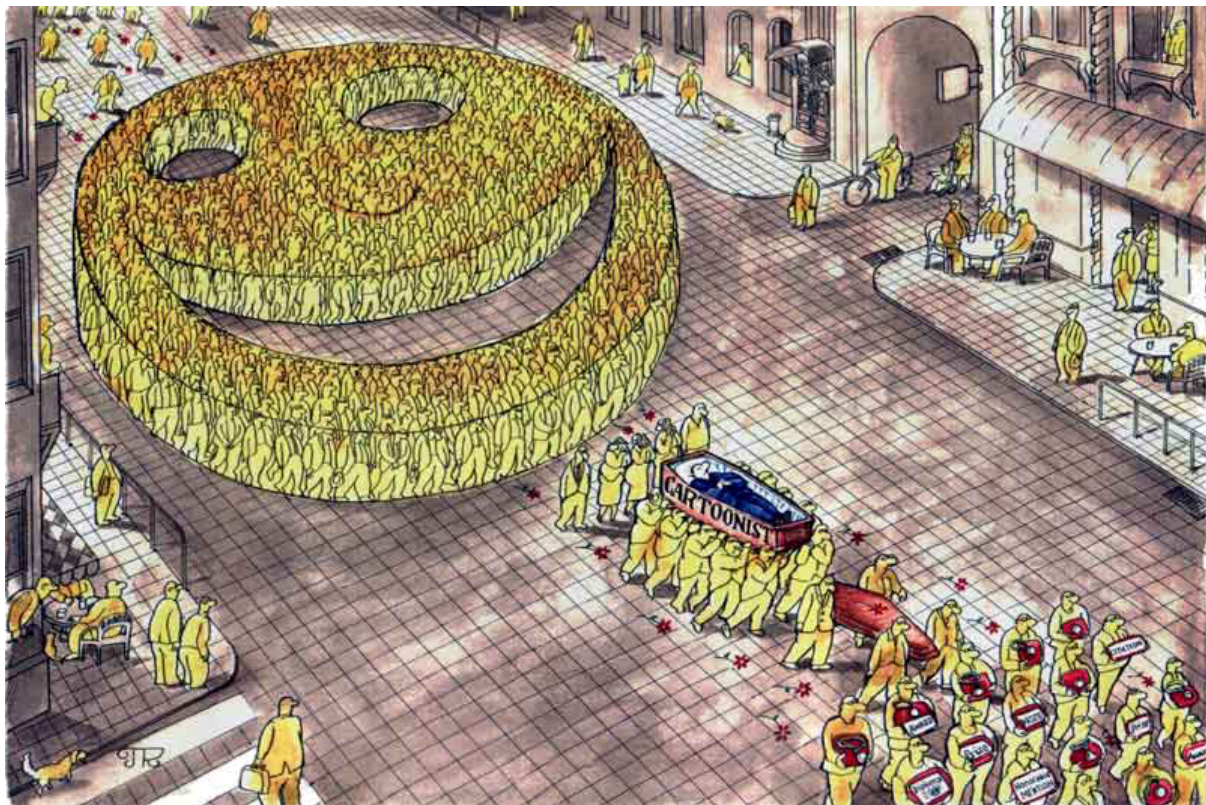
Na snímku: Jaroslav Malák

Týdeník České Unie Karikaturistů * X. ročník!
(Zprávy ČUK č. 482/483) <http://www.ceska-karikatura.cz>
Číslo 2012 - 35/36

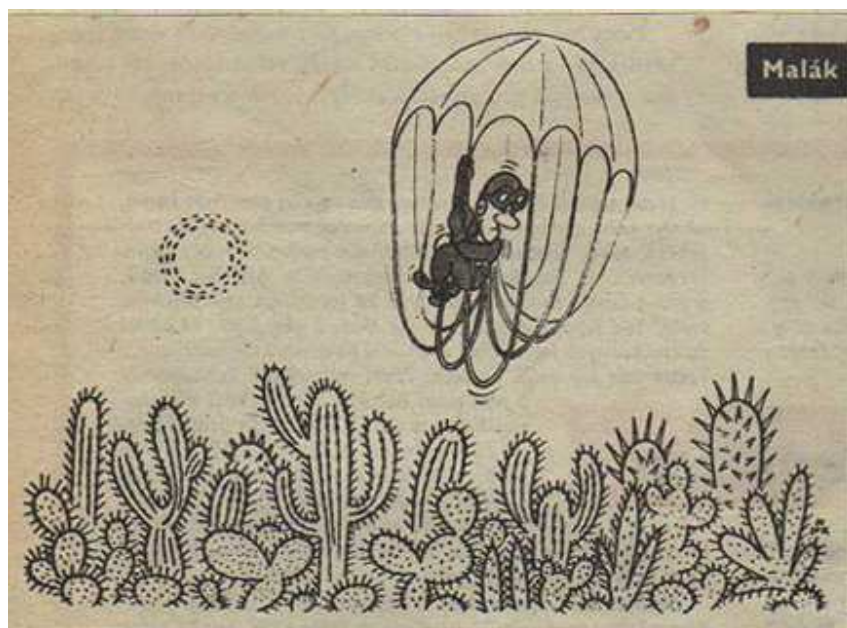

OBRAZKY: KULINIČ, KURTU, BARTÁK, HALLER, LUCZYŃSKI, FRANKOWSKI, TOMASCHOFF, MALÁK, SLÍVA, HRUŠOVSKÝ, O'SEKOER, BORKOVIČ, GROLIK ...

původní kresba / Petr Kulinič: Pohřeb cartoonisty...

Je to tak. Humorista může umřít, ale humor neumírá. Jak nakreslil ruský karikaturista **Pjotr Kulinič**, humor může zavládnout i na pohřbu **zasloužilého cartoonisty**...

Poslední dvě desetiletí o něm nebylo slyšet, jen občas probleskla od blízkých osob zpráva, že: a) je nemocný, b) nechce se s nikým stýkat.

M+L+K

Jaroslav Malák pobýval v *Říčanech* nedaleko Prahy, údajně na chatě a jméno oblíbeného autora kreslených vtipů se pomalu stávalo spíš pojmem pro pamětníky. Jako autor veselých obrázků patřil k přispěvatelům satirického **Dikobrazu** (od r. 1949!) a od samého vzniku nového týdeníku pro mládež kreslil do **Mladého světa**, kde se pak na konci 50. a začátku 60. let minulého století formovala tvůrčí skupina **Polylegran**.

K politickým karikaturám nijak neinklinoval s výjimkou tehdy „povinných“ protiválečných vtipů. Jeho zřetelný rukopis osciloval mezi tradiční kulatou „českou“ linkou a tehdy k nám importovanými ostrými a tenkými, „světovými“ čárami. Malák byl známý tím, že dokázal bez jakéhokoliv vzoru a dlouhého přemýšlení nakreslit jednoduchými tahy cokoli, od kolovrátku po lokomotivu - a i velmi složité stroje pak vypadaly přesně tak, jak měly: jako kolovrat nebo lokomotiva.

M+L+K

Kupodivu však to byla právě politika, co zcela změnila jeho autorský (a životní) běh. Během pražského jara byl jedním z těch karikaturistů, kteří se po odmlčení cenzury

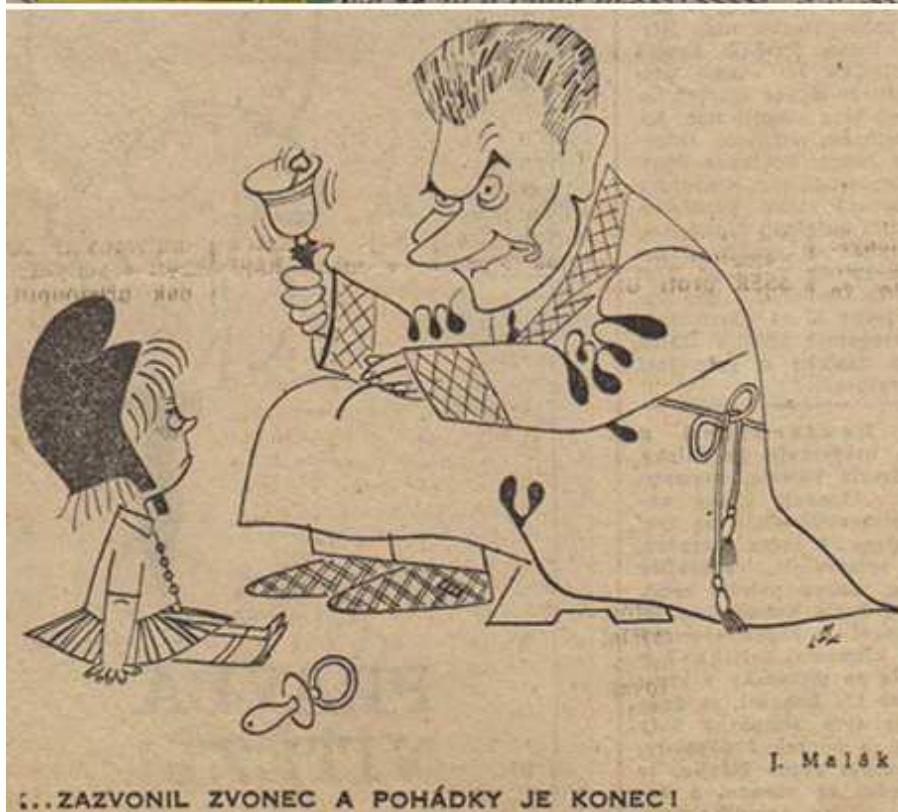
věnovali ihned otevřené společenské kritice.

A jednoznačně se přidali na stranu polednové „demokratizace“ a byli proti komunistickým „konzervativcům“. Tehdy do Malákovy tvorby pronikla slova - ať už jako texty, anebo jen coby imaginární *bla-blaba* v obláčcích.

M+L+K

Nebyl mezi autory sám, kdo to po ruské invazi různě „odskákali“. Malák se však ke kreslení vtípů po roce 1969 už nevrátil. Paradoxně to nezavinily ani tak výrazně superútočné kresby, ani nějaké takové ty jiránkovsky „podvrtné“ vtípky. Soudruzi si pamatovali velké portréty významných českých politiků v čele s **Alexandrem Dubčekem** (viz obr. nahoře, pod ním **Josef Smrkovský**). Byl to totiž přímo revoluční čin otisknout portrétní karikatury soudruhů z předsednictva ÚV KSČ (mj. Hendrych), jak to udělal náhle hrdinný Dikobraz na titulní straně - a jejich autorem byl... Malák!

M+L+K

Slabinou karikatur se zdálo být zprvu to, že jako přesné portréty byly k našim politikům až moc vlídné. Autor je - v souladu s obecným názorem - spíš adoroval (žádná satira - takový lepší „Karlův most“)... Po okupaci to bylo samosebou „špatně“ (Malák si navíc nedal pokoj ani v „okupované“ zimě 1968/1969) a po dubnovém nástupu *Gustáva Husáka* do čela strany a poté i státu se z miláčků národa náhle stali (tedy pro komunisty) padouši a naopak - vtípně portrétovaný krejčík Bilak dokonce jedním z vůdců normalizace. A Malák? Autor měl utrum.

M+L+K

Počátkem 70. let se, hlavně díky kontaktům s redaktory, kteří se udrželi po čistkách v redakcích vydavatelství *Mladá Fronta*, živil Malák (absolvent VŠUP u *J. Nováka* a *A. Hoffmeistera*) ilustráním a také tvorbou kreslených seriálů, především pro děti. Žádná encyklopedie kres-

leného humoru v Česku nikdy nevyšla, ale díky dvěma encyklopedickým projektům žánru komiks si můžeme připomenout, že nejprv se v *Ahoji* objevil Malákův seriál *Břetislav a Jitka* (1973) o všedních trampotách jednoho mladého páru a pak následovaly „dětské“ seriály. Pro *Pionýrskou stezku* připravoval komiks *Klíďa a Píďa* (1975–1976, libreto: *Ivan Hanousek*) propagující produkci mléčných výrobků, v časopise *Pionýr* otiskoval cyklus *Bertík a Max* (1977–1978), v němž klukovskému hrdinovi sekunduje mazaný jezevčík, a obrázkovými seriály přispíval i do *Mateřídoušky* a *Sluníčka* určených nejmenším dětem. Pro časopis *Čtyřlístek po plných* sedmnáct let kreslil sérii *Olda a Polda* (1974–1991, libreto: *Stanislav Havelka*) o hochovi a jeho trpasličím kamarádovi, která se dočkala knižních vydání.

Počátkem 90. let se Malák objevil na několika vernisážích výstav karikatur a otiskl porůznu několik vtípů - a stáhl se do soukromí.

M+L+K

Bylo mu **84 let**. Zprávu o Malákově smrti 17. 8. t. r. jsme v redakci přijali díky telefonátu někdejší redaktorky *Mladého Světa* **Ljuby Horákové** v sobotu 18. srpna a v tuto chvíli jsme měli jen informaci, že pozůstalí nechystají veřejné rozloučení se zesnulým mistrem veselé kresby. Vzápětí jsme o tom informovali české karikaturisty „vyšší starší“ kategorie a následující pondělí jsme poskytli zprávu také ČTK. (GAGmen)

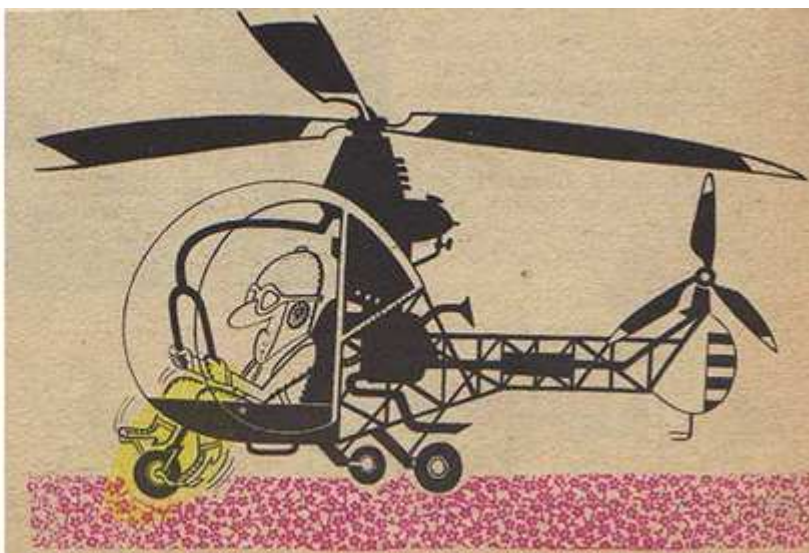
Kresby: **Jaroslav Malák** (*Být či nebýt*, *Beze slov*, *Mladý svět*, *Dikobraz*, *Literární Listy*)

Archív / Malák (a s ním dvě prvá alba kresleného humoru v Československu!)

Mezi obřími jmény hvězdných autorů jako **Pitra**, **Haďák**, **Weigel** se menší **Malák** s **Jelínkem** + **Bornem** poněkud ztrácí. Byla to koncem 50. let divná doba, politické ochlazení střídalo oteplení a pořád dokola. Začínající **Jiránek**, jenž se utkával s univerzitní vojnou, byl v té době okouzlen **Boscem**, který to po francouzském válčení v Indočíně také zeleným mozkům rád nandával (pak spáchal sebevraždu). Výřez vedle je z obálky protiválečných vtípů „**Být či nebýt**“ (Krajské nakladatelství *Havlíčkův Brod*, rok vydání neznámý). **Maláková** kresba vlevo dole pochází ze stejné knihy (str. 68). Vtíp napravo je z *Dikobrazu* - pozná se to, podle toho, že vtíp (šlapací pohon) tamní grafik zvýraznil žlutě, (jinak

by přece ti hloupí čtenáři fór beze slov nepochopili!) Dvě kresby na počátku Malákovy nekrologu (Gag str. 2.) jsou z *Mladého světa* a z alba *Beze slov* (v albu jsou na str. 8) . -r-

Malá recenze na... / ... "Um die Ecke..." Jana Tomaschoffa

Hans Lenk - to je člověk, jakého bychom u nás potřebovali. V Německu ho napadlo sebrat kresby na jedno jemu blízké téma. A to od jednoho, možná mu též blízkého autora. Protože neměl od nápadu daleko k činu, vydal sbírku kreslených vtipů **Janu Tomaschoffovi**, známému v Německu především lékařské veřejnosti, pro níž dlouho a hodně kreslil. Dílo čtvercového formátu s názvem "**Um die Ecke gelacht**" shrnuje ovšem kresby více "hoch"; tedy spíš vyšší, všeobecnější. S jistou dávkou humorné nad-

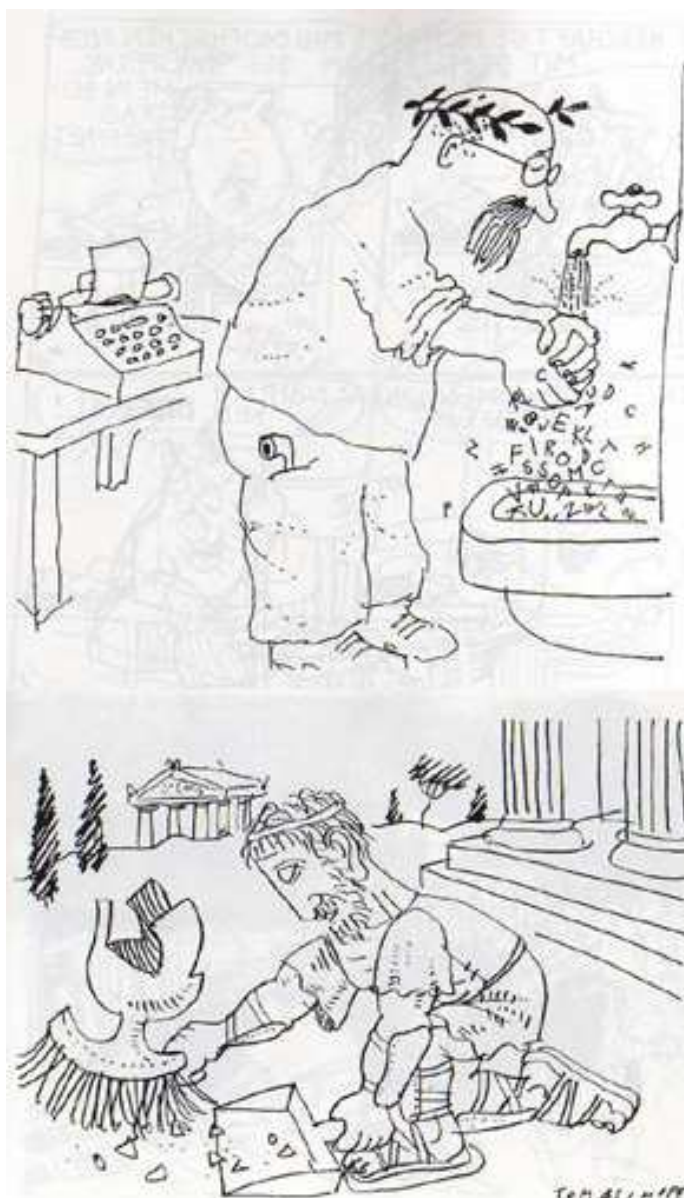
Um die Ecke gelacht

Philosophisches Denktheater in Karikaturen
Zeichnungen von Jan Tomaschoff
Herausgegeben von Hans Lenk

sázky a v souladu s podtitulem díla "*Philosophisches Denktheater in Karikaturen*" téměř až fakt filosofující obrázky. Lenk soubor uvádí "*Einführungem*", v němž začíná Haškovým Dobrým vojákem Švejkem, Franzem Kafkou a přes *mitlevropskou* specifiku přichází k Musilovi, psychoanalýze, nakonec dojde až k ironii a podobným kategoriím v umění. A už jsou tu jako konkrétní příklady nejen naši, jako Gabriel Laub a Jan Faktor, ale i Jan Tomaschoff. Aby toho nebylo málo, přidává pořadatel svazku citát z Ambrose Bierce, cituje též Karla Krause a ze Stanislava Jerzy Lece vybral výborný aforismus - prostě tyto autoři a jejich výroky, aspoň dle Lenka, k Tomaschoffově tvorbě přiléhají, ba přímo sedí. Jak tu píše: "*Tomaschoffs Karikaturen zeigen meisterliche Kunst der*

člověk a namísto obvyklého varování “Pozor, zlý pes”, čte na ceduli přitlučené na vratech: “Pozor, zlý Humor!” (Viz obr. dole!)

gezeichneten Satire im szenischen Kleinformat.”

Pořadatel černobíle tištěného svazku si dal práci a příslušné kresby shrnul a pak ještě roztřídil do tuctu kapitol o nestejném počtu kousků. Takže třeba oddíl “Lernen, lesen, leben” obsahuje jen čtyři práce, zato třeba v části nazvané “Denksschädel zwischen Werten und Verteil” jich napočítáme čtrnáct. Sám Jan se občas (bůhvíproč?) omlouvá, že kreslí pořad jen vtipy s texty. Je to dané tím, že se, na přání příslušných redakcí, zabývají (pro GAG ovšem obtížněji stravitelnou) oblastí německých politických reálií. Zrovna v tomto jeho albu jde však o témata více nadčasová, takže i mnohem srozumitelnější. A to nejen v Česku, ale i jinde po civilizovaném světě. Vedle toho je zvláštností právě tohoto svazku, že zde je neobyčejně silně zastoupen humor beze slov. Ano, ten jaksi *na hlavu*, pracující s různými symboly a vyžadující jistou vzdělanostní úroveň. Nic pro Trnko-Brnkaře. Právě tyto obrázky jsme z publikace okopírovali, seřadili a teď si je zde můžete prohlédnout.

Oživením knihy je závěrečná, samotným kreslířem ručně “psaná”, kapitola “Autor zwischen der Stühlen” - sám se v ní vportrétoval an sedí na dvou židlích. A na úplný konec přidal ještě jeden vtip. Kolem plotu kráčí

Ale abychom končili tak, jak jsme začali, byť poněkud optimističtější: pojďme doufat, že se třeba někdy nějaký takový hodný pan Lenk objeví i v české kotlině či v moravském úvalu. A udělá si (a nám) radost tím, že vydá někomu dalšímu obdobnou, nikterak luxusní, ale fajnovou knížku. Co možná není k popukání, ale určitě je k pokoukání.

Ivan Hanousek

Kresby: **Jan Tomaschoff**

O humoru / Výběr z různých textů v novinách...

Tak jsme tu znovu s nákladem drobných textů, útržků a výstřížků o **humoru v různých podobách a souvislostech**. Tentokrát hlavně o humoru v umění: ve filmu, v sochařství, v literatuře i ... ve fotografii. A tou také začneme:

O tom, že v Česku existují fotografie s nábojem humoru, dobře víme. Ale také na Slovensku, dozvídáme se nyní...

Humor jako odlehčení tíhy života

Pražskou *Galerii Václava Špály* zaplnily fotografie *Ruda Prekopa* (1959) (...) Hravost, ironie, stylizace plus naaranžované záběry, častokrát podbarvené smyslnou nahotou - taková byla východiska slovenských fotografů, kteří studovali před čtvrt stoletím na pražské FAMU. Jenže co platilo pro jejich tehdejší práce, nemá se současným Prekopem nic společného (...) Prekop sleduje, jak plyne čas, a zejména to, co nemilosrdně bere s sebou. Jeho záběry jsou deníkem zániku, zmaru, mizení. Zachycují místa, z nichž vyprchal život (...) Kdo se zalekne, má možnost vystoupat ve Špálovce do prvníhopatra. Tam ukazuje Prekop svoji odvrácenou

tvář - tvář umělce, který je schopen veškerou tíhu života stále odlehčovat, humorem a hrou.

(Radim Kopáč: „Fotografie sledují, jak plyne čas, a nesou v sobě vtip i tíhu života“ - výstava „Dva v jednom“ - MfDNES, 25. 5. 2012)

Na obr. vlevo: Jedním z mála periodik, jež občas využívají tvůrčích schopností autorů kresleného humoru, jsou „Literární noviny“. Kresba: **Jiří Slíva** (LN č. 32/2012 - str. 1)

Satira o koulařce - i parodie televizního pořadu

Původně rozhlasovou *Kouli* proměnil šéf královéhradeckého

Klicperova divadla ve výbušnou satirickou komedii - parodii na vyprázdňené televizní show. Výsměch známé olympioničce, majitelce pekárny a bývalé televizní radní, by byl pro *Davidu Drábka* málo, jde o hořkou zповěď co jsme zač. Skvostná *Pavla Tomicová* jako koulařka *Milena* na začátku v kostýmku chrastí šperky, dusí okolí křupanskou arogancí i dlouhými prsty. Scénu od scény se mění v politováníhodnou osamělou ženu, kouzelnou směs sebelítosti, důležitosti a kýče, jež graduje s železnou logikou v sebeklam, že je „pro tu naši malou zemičku“ něco jako kněžna Libuše. Ať už v klubu seniorů vzpomíná na mindráky dětství, výpráví „o čem je koule“ v provinční tělocvičně, čelí kusadlům afektované *Sáry Tlachecí* nebo se v *lifestylovém* pořadu chlubí nevkusným domem. Stejně jako v rozhlasové verzi je však nejdojemnější setkání s běžkyní *Radmilou*, smutné a dojemné. (...) Drábek v *Mileně* stvořil unikátní archetyp českého sebeklamu a kýče, s přesnou razancí, obdivuhodným humorem a nebývalým soucitem.

(Petr Mareček: „Komédie o koulařce našla i soucit“ - MfDNES, 15. 5. 2012)

Srandičky ještě nejsou protestsong

Tomáš Klus napsal protestsong. (...) Píseň *Iniciativní* je ze strany Kluse upřímně míněný pokus, jak dát průchod své deziluzi. Vezmeme-li však v potaz, co a jak nám zpěvák vlastně chce sdělit, moc toho není. Síla protestsongu vždy spočívá v jasně rozpoznatelné pozici mluvčího, jenž se rozhodne se vší upřímností a odvahou utkat se sociálními, politickými a

ekonomickými protesty, které jej drtí anebo přesahují. (...) Bohužel Klusova pozice je jen srandičkář. Nesnaží se artikulovat své místo a ani při nejlepší snaze to není humor coby existenciální postoj.

(Pavel Turek: „Srandistův protestsong“ - Respekt č. 16/2012, str. 7)

Humanoidi v Č. B.: Zasmějete se svému spěchu

V rozhovu mluví třicetiletý sochař *Michal Trpák*, jehož *Humanoidi* se ženou s prázdným pohledem za kariérou po pěší zóně v *Českých Budějovicích*:

“Do galerií chodí čím dál méně lidé a socha je tam umístěna v dost sterilním prostředí. Ve veřejném prostoru je socha v dialogu s okolím a je potřeba s tím předem počítat. Obyvatelé měst tak do sochy narazí cestou do školy, práce a podobně...”

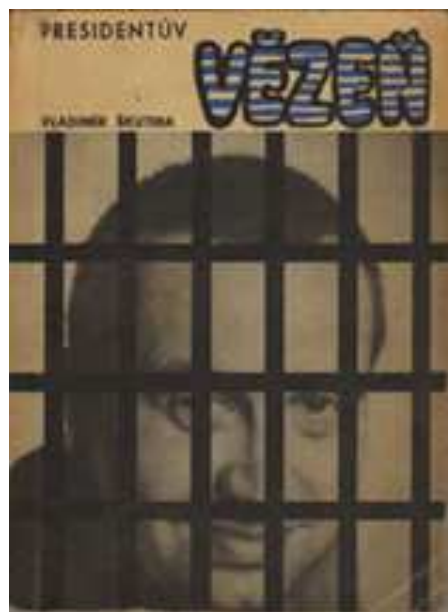
- Oceňují lidé u soch humor a nadsázku?

“Jistě, spousta lidí mi u *Humanoidů* řekla, že když kolem nich spěchají do práce, zpomalí a začnou se sami sobě smát...”

(Lenka Vichnarová: “Uživím se sochami” - MfDNES z 13. 8. 2012, str. B8)

Sladká šedesátá: za humor za mříže!

Před 50 lety byl *Vladimír Škutina* (1931 - 1995) odsouzen na 16 měsíců za urážku čs. presidenta *Antonína Novotného*. (...) Distribuci filmu *Hvězda jede na jih* ve druhé polovině 50. let zakázaly úřady z politických důvodů. Šlo o koprodukcii s *Titovou* Jugoslávií. Škutina tím pádem přišel o část honoráře. Za větu, že prezident *Novotný* je vůl, pronesenou v říjnu 1961

v restauraci *U Jelínků* v *Charvátově* ulici, byl odsouzen na šest měsíců s podmíněným odkladem na dva roky.

(...) Škutina měl pocit, že se mu stala křivda a v restauraci „*U Kupců*“ v březnu 1962 prohlašoval, že sice větu nepronesl, ale když už byl za ni odsouzen, tak „to má předplacené“ a může klidně prohlásit, že *Novotný* vůl skutečně je. (...) Škutina, jehož advokátem byl *Otakar Motejl*, nic nezapíral a hned při prvním výslechu přiznal, že presidenta urážel (...) a byl odsouzen na deset měsíců nepodmíněně, k trestu mu bylo připočteno šest měsíců od prvního soudu. (...) Výslechové protokoly jsou zajímavou sbírkou politických anekdot, které podle svědků Škutina vyprávěl. Třeba: „Víte, v čem jsme předstihli kapitalistické státy? V počtu osob na jeden pomeranč“. Nebo: „Kdyby bylo zatemnění a o trochu víc masa, tak jsme jako za protektorátu.“ Svůj případ Škutina v r. 1969 vylíčil v knize „*Presidentův vězeň*.“ - viz obr.!

(Petr Zídek: „*President je vůl*“ - Lidové noviny, 25. 6. 2012)

Kdo má lepší humor: Jára versus Ruda

A když už jsme skončili u presidenta... v lednu už budeme volit presidenta poprvé my, občané. Zatím to vypadá dost nudně, když pomineme, že *Cimrman* je tentokrát ze hry a *Okamura* se asi nechytí. A naducaná *Bobo*? To by byla dost černá legrace.

V *Mladé Frontě DNES* se zeptali pár desítek vybraných osobností, jak by si ideální hlavu státu představovaly. Největší šance má podle nich respektované žena bez komunistické minulosti, se smyslem pro humor. Mezi odpověďmi mj. najdeme názor zpěváka *Kluse*: „*Měl-li by to být obraz společnosti, pak bych byl pro Rudu Pivrnce. Nikomu bychom nemuseli vysvětlovat složitá zákoutí české národní povahy.*“ V samotném redakčním komentáři se však dočteme:

“*Prezident by určitě měl mít smysl pro humor. Mnozí oslovení to sami zdůraznili, aniž se na to výslovně Mf DNES ptala. Kdo ze současných kandidátů ho má, si odpovězte raději sami.*”

Jakub Pokorný: „*Prezident ideál*“ - MfDNES, 9. 7. 2012

Foto: **archív GAGu**

Ze Slovenska / Jozef Hrušovský = 80 let portrétisty sportovců

Koncom júla (28. 7. 2012) oslávil v Bratislave svoje životné jubileum - 80. narodeniny najznámejší slovenský športový karikaturista **Jozef Hrušovský** (1932). Venoval sa iba portrétom športovcov; sám v mladosti bol ligovým brankárom v hádzanej (Iskra Gottwaldov, Slovan Bratislava). Kresliť ich začal už v roku 1962, po veľkom úspechu československých futbalistov, ktorí vo finále na MS v Chile proti Brazílii získali strieborné medaily (Schrojf, Popluhár, Kvašňák, Štibrányi, Adamec, Buberník, Scherer, Vytlačil, Masopust, Pluskal...). A tak ich kreslí už celé polstoročie... Podľa vlastného odhadu ich bolo okolo 12 tisíc. A boli to tí najlepší svetoví športovci - olympijskí víťazi, majstri sveta a Európy, ale aj najlepší Slováci a Česi. Ako Pelé, Eusébio, Mikita, Hull, Jakušev, Golonka, Nedomanský, Vinco Lukáč, Liba, Jágr, Szewinská, Melnikovová, Bubka, Fibingerová, Daněk, Raška, Gabo Zelenay, Horníček, Wittová, Mašková... Kreslil ich vždy iba na živo - "face to face".

Na dotaz, jak portrétování slavných cizinců probíhalo, vzpomíná:

"Urobil som karikatúru talianskemu futbalistovi Paolo Rossimu a poprosil som ho, aby mi ju podpísal. Keď sa uvidel, razom sa stál z neho obchodník. Autogram vraj áno, ale iba za protihodnotu - za jeho karikatúru. Paulov autogram mám a on má zase karikatúru odo mňa. Narýchlo som urobil jej repliku. Bol to môj prvý a posledný takýto barter... Ale ani kráska Wittová nechcela odísť z Bratislavy bez vlastnej karikatúry, keď ju uvidela... Stále zamračený Tarasov ma vo Viedni skoro udrel brankárskou hokejkou Konovalenka, keď som si ho zvečňoval... a vynadal do durakov".

Na obr. vpravo: titulka knihy *Najlepší v kopačkách SR* a na fotce vľavo: dívky ukazují karikatury dvou známých polských sportovců. Vpravo nahoře: **Jozef Hrušovský** / autopořtřet

Kreslil už na prvý pohľad známym, typickým "hrušovským" štýlom, klasickou ľahkou, istou čiernou linkou zväčšenou podobou tváre profilu, vždy doplnenú drobnou figúrou s dominantnými športovými atribútmi. Najviac sa preslávil sa svojimi skupinovým kompozíciami tvári hokejových majstrov sveta z Katovic (1976) a futbalových majstrov Európy z Belehradu (1976), ktoré nakreslil pre týždenník o futbale a hokeji **Tip**, ktorého bol dvorným kresliarom. Kreslil pre všetky najznámejšie dobové slovenské časopisy jako **Štart** a pre denníky *Ľud*, *Šport*, *Pravda*, po roku 1989 hlavne pre *Šport* a *Hlas ľudu*... tiež pre individuálne pre ligových futbalistov, hokejistov, etc... S obľubou ich preberali noviny a časopisy (samozrejme bez honoráru) v Rakúsku, Švajčiarsku, Taliansku, Nemeckú, Poľsku a hlavne v hokejovej Škandinávii - Švédska a Fínska... Naposledy, s veľkým úspechom, predstavil svoje známe hokejové tváre legiend, zo svojho bohatého archívu, počas MS v ľadovom hokeji v Bratislave, v priestoroch Presscenta... Povoláním je chemický technolog, karikatúry kreslil iba popri zamestnaní. Pochádza z mnohopočetnej rodiny (z deväť detí, pozn.aut.). Jeho veľké hobby okrem kreslenia je poľovníctvo (bol aj dlhoročným predsedom poľovného združenia v Brestovanoch). Je už vdovec, žije a tvorí v Bratislave.

Text a foto: **Peter Závacký**

Blíženci / Starý nápad (a ještě starší původ)...

Výtrysk nafty při kopání hrobu (resp. podobné vrtné činnosti) je jedním z nejstarších vtípů vůbec, už jako dítě jsem to viděl v kině v nějaké němé americké grotesce... Ale líbí se všem

1987 - AYDIN DOGAN

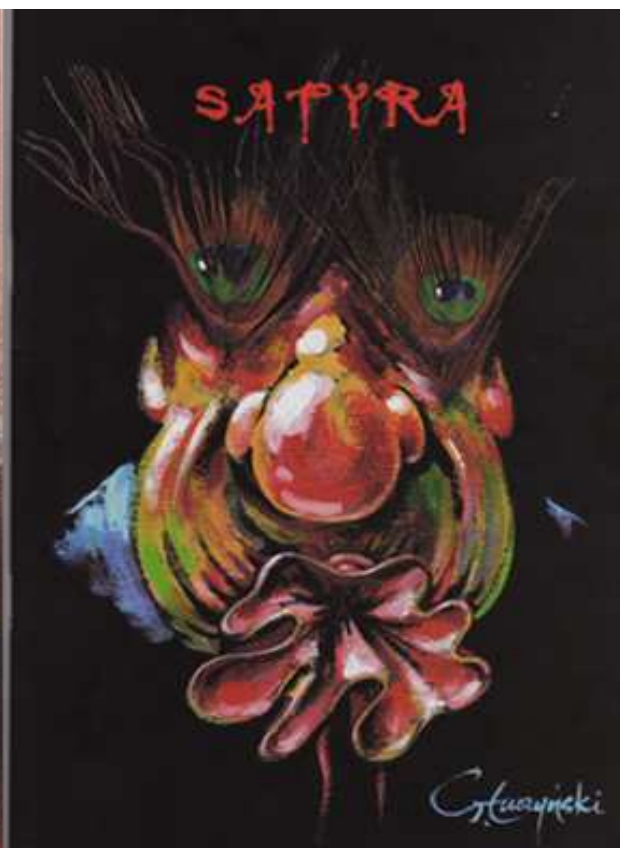
2000 - HANNOVER Energy

autorům kresleného humoru i po dvou třech generacích, resp. třech čtvrtinách století. Kdesi na webu objevené **tyto ukázky** z minulého tisíciletí ovšem nezabrání, aby se takový povedený vtípek znovu a znovu neobjevoval v kresbách zasílaných do soutěží a příslušní obkreslovači byli pak zostuzeni. Ale co je horší: také se tento vtíp jistě ještě mnohokrát objeví v nejrůznějších médiích, publikovaný a zaplacený jako původní práce - neb není v redakcích ten, kdo by poznal, co je staré a odcizené - a co je naopak nový nápad. Jo, jo... (*g-men*)

3x / oceněné vtipy ze soutěží (1x Grand Prix, 1x2. a 1x 3. cena)

Docela dobrá ukázka, jak úspěšným „festivalovým“ fórum, postaveným na detailech, nesvědčí běžné novinové zmenšování, že? Vlevo **nahore** hošík ukazuje na hrudi pastelky (**O'Sekoer** z Belgie; 2. c. v Indii 2012), **dole** táhnou vojáci děla s klauny (Srb **Tošo Borkovič**; GP z Kragujevace 2011), **vpravo** z charterového letu jedni vystupují, druzí nastupují (Němec **Marcus Grolík**; 3. c. Marostica 2012) -r-

Jde o jakousi odměnu za nepohodlí při cestování do zahraničí (člověk už přece jenom v jistém věku raději zůstává v pohodlí svého domova a nerad se kodrcá vlaky, auty ba i

aeroplány). O něco později, když už jsou všechny cestovní útrapy zapomenuty a tělo se ocitne v reaktivní pohodě, je čas na vedlejší produkty takových výprav. Myslím tím především publikace, převážně různé katalogy, které si člověk porotováním vyslouží. Některé získá z vrozené dobroty hostitelů, jiné jsou výsledkem výměnné činnosti a dokonce, přiznávám, také nehezkého, ale omluvyhodného loudění.

Posléze pak, ve chvílích zimních fujavic na gauči, v horkých letních dnech pod stinným velikánem, může lenivě listovat těmi barevnými stránkami a těšit se nejen z obsahu - tedy z vtípných kreseb a maleb, ale také z publikací samotných. Může v klidu zkoumat, jak jsou komponována, čím doplněna, jaký zvláštní nápad měl ten který karikaturista či grafický upravitel (někdy jde o stejnou osobu).

Jak se to dělá...

Na stránkách GAGu jsem si už několikrát postěžoval (sám na sebe) jak si těch chviliek na poctivý průzkum výpravných publikací o stovkách stran nejsem s to udělat dost. Vždyť v době neustálého přílivu informací, e-mailu, mobilů atd se člověk jen málokdy dokáže od toho všeho odpoutat a usadit se k četbě románu anebo jít si vychutnat film do kina. Přitom taková pěkná velká a tlustá kniha s obrázky *Steinberga*, *Searleho*, ale také "*Jožinko*" *Jozefa Scheka* anebo katalog posledního *Nasreddína Hodži* fakt vyžaduje dost času. Zkuste si sami spočítat (Istivě se tak tomu sám vyhnu) kolik by to chtělo dohromady minut, kdybyste solidnímu posouzení každé kresby (v naposled zmíněném tureckém svazku jsou rozloženy po asi 320 stranách!) věnovali byť jen minutu... a když už budete větší rutiněři (a nebudete zkoušet pochopit nápady nepochopitelné) tak aspoň půl minuty. Pokud mi chabé matematické vědomí trochu slouží, určitě to bude pár hodin. K tomu si ovšem musím ještě přidat: zakládání vybraných vtípů ve svazku záložkami, pak jejich selekci, poté skenování, následné zpracování ve fotošopu atd. Nakonec ještě je třeba shrnout dojmy do (být krátce, leč výstičně formulované) recenze. A teprve pak to celé umístit do GAGu s trdným vědomím, že s tím nakonec půlka abonentů našeho časopisu stejně nebude ztrácet svůj drahocenný čas...

Pokud si nyní řeknete, proč raději místo skládání dlouhých vět autor nezačne konečně nějakou tu publikaci prohlížet, zakládat, skenovat obrázky a psát recenzi... máte plnou pravdu. Už končím a pokládám vedle na ponk vedle svého pracovního nástroje dva katalogy, které jsem si přivezl (anebo mi přišly poštou?) z Polska. Z obou už jsem záložky vytahal, obrázky jsou naskenované a dokonce, když se podíváte výš a níž, nabízím je čtenářům k posouzení.

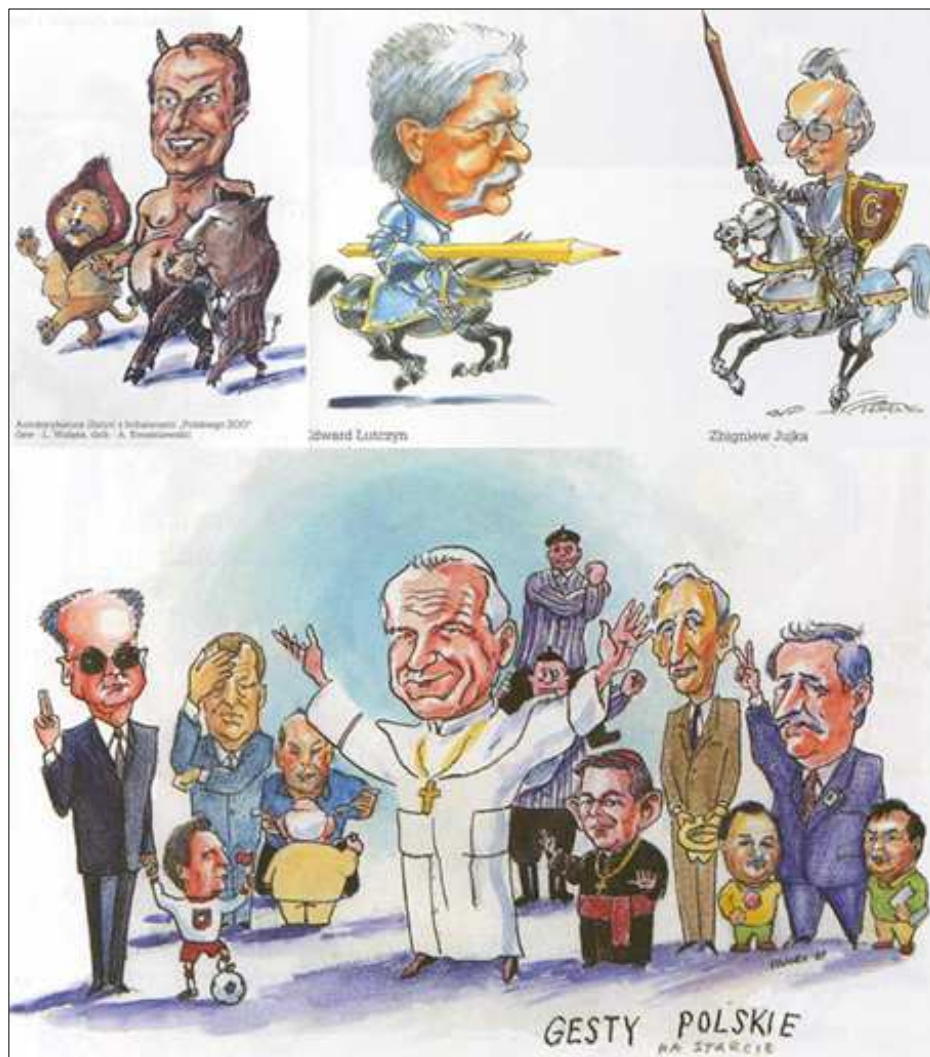
Luczyński (ke kresbám na předchozí straně)

První svazek o formátu A4 (29x21cm) má černou obálku, je útlý, s obálkou má 28 stran, na křídovém papíru se barevné kresby moc pěkně blýskají. Název má sešit prostý "Satyra" a aitor je podepsán pod titulním obrázkem vpravo dole: **Slawomir Luczyński**. Po otevření se čtenář hned dozví, že jde o katalog k autorově výstavě v "*Galerie Wieża Ciśnień*" **Kalisz** (leden - únor 2012). Další strana je věnována nezbytnému textu o tomto výtvarníkovi včetně jeho kresleného portrétu. *Slawek* tu nenápadně připomíná, že je prvním polským cartoonistou, který už získal stovku cen v různých soutěžích karikaturistů (a my doplníme, že něco z nich si přivezl i z ČR). Jak z prací - **viz obr.!** - je zřejmé, patří *Luczyński* k mimořádně pilným malířům, každému nápadu věnuje hodně času a úsilí, než dílo pustí jako hotové konečně do světa. Na polské výtvarné poměry jsou jeho postavy obdařeny až příliš "lidovými" tvářemi - jako recenzent se i já přiznám, že mám raději ty jeho kresby které postrádají ony "držky". Těch je mezi 24 díly zařazenými v sešitu asi polovina. "Výškové" vtipy jsou přes celou stranu, ty řešené na šířku se vejdou na jednu tiskovou stranu dva nad sebou - jeden z nich je dokonce rozprostřen přes prostřední "čistou" dvoustranu. A sluší mu to. Kresby jsou zásadně beze slov, i když znalec u řady z nich rozpozná, že byly kresleny na témata vypsaná pořadatelí různých mezinárodních i polských soutěží.

Frankowski a *Lutzczyn* (ke kresbám na následující straně)

Jacek Frankowski (Rysunki dla dużych i mniejszych = vtipy pro velké i menší) - tak stojí název katalogu z jedné strany. Z druhého konce (začátku) se kniha jmenuje pro změnu *Edward Lutzczyn* (Rysunki dla dużych i mniejszych = vtipy pro velké i menší). Oba autoři v tomto knižním záprahu mají svorně po 40 stranách (též A4) a oba se takto sešli kvůli své stejné

koncipované společné výstavě ve **varšavském Muzeu karikatury** v květnu až červnu roku 2009. Tehdejší ředitel muzea **Marek W. Chmurzyński** obdařil katalog z obou stran zasvěcenými texty o páru vystavujících karikaturistů (a ti se na obálku té “své” titulní strany navíc

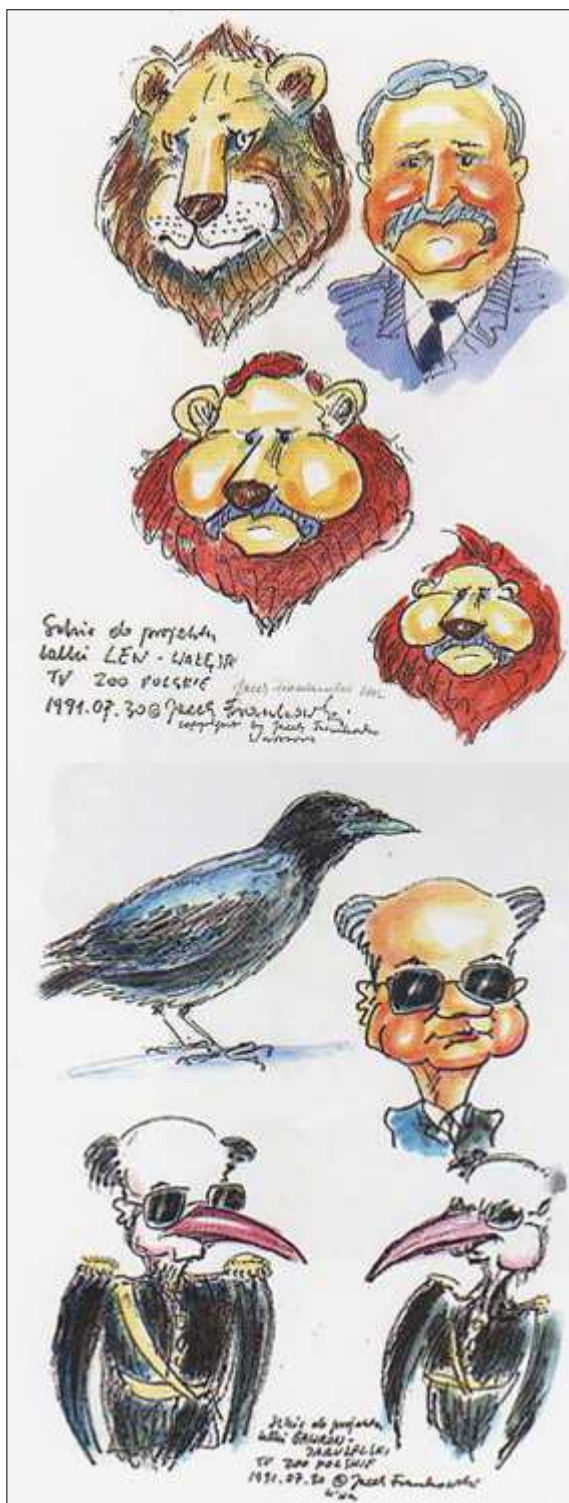

černobíle oba “vy-autoportrétovali”). Původně se mi pro tuto recenzi velmi líbil titul “*Luczyński a Lutczyn*”. No řekněte. Vtipné, co? Pro recenzování jsem však nakonec vybral druhou půlku katalogu. Jeho autora jsem měl možnost poznat osobně už kdysi dávno (kdo ještě vzpomene na *Machalovu* iniciativu ve Šternberku?). Byli jsme tehdy s **Jackem Frankowskim** v jury této první mezinárodní soutěže cartoon na Moravě. Ta druhá (a poslední moravská) byla později *Majorem* zorganizovaná soutěž “*Napoleon*” v Brně. A před loňskými vánočními jsme se s Frankowskim set-

kali při udílení Eryků ve Varšavě (navíc tam Jacek redakci GAGu obětavě seznámil s většinou pozoruhodností polské metropole). Přiznám se zde, že jsem víc věděl o jeho práci pro polské karikaturisty (byl dlouho “prezesem” SPAKu) než jeho uměleckou tvorbu. Byla pro mne - právě díky této publikaci - víceméně překvapením hlavně ona část, kterou také vidíte v sousedství tohoto textu: portrétní karikatura. Je přitom možné, že Frankowského hlavním žánrem je právě portrétování; vedené tenkou linkou, pečlivě stínované šrafy i barvičkami. Ano, spíš přesné, jemné a věrné, než úderné. Spíš portrétující než karikující - tuto “žertovnou” součást kresby si obvykle autor ponechává pro okolní “krajinu” - postavy či tváře charakterizuje všelikými “mimotělnými” doplňky - přidává k nim atributy, patřící ke konkrétní osobě.

O zvířatech a lidech

Na 40 stranách výběru z díla jsou samozřejmě ke spatření i “obyčejné” vtipy, sport i umění, ukázky seriálů. většinou ovšem nezapřou, že jsou kresleny k aktuálním (převážně polským) událostem. Frankowského politika vždy zajímala a tak nejen Walesů a Jaruzelských, ale i Brežněvů a spol. je v katalogu dost. Proto jsem vybral hlavně tu pro mne méně známou polohu autorovy tvorby. Zaujala mne např. “**Polská ZOO**” (politici a jejich “zvířecí” portréty) a hlavně dílo “**Polská gesta**” (**viz!**) která stojí za to si prohlédnout pozorně, i když třeba nemáte o jednotlivých postavách přesné informace (nebo je všechny nepoznáte). *Jaruzelského* přísaha, *Walesovo* vítězné *Véčko*, *Mazowieckého* klobouk... tak to vypadalo na startu polské

společnosti v roce 1989. Osobně mě potěšily ukázky portrétních karikatur jeho kolegů karikaturistů (**viz vpravo!**) - **Edwarda Lutczyna** a **Zbigniewa Jujku** jsme vybrali i za ty další (*Henryk Sawka, Andrzej Mleczek, Grzegorz Szumowski...* ti všichni se v brnění a se svými nabroušenými kreslicími dřevci prohánějí na dvou stranách tisku coby rytíři na koních). Nu a na vůbec prvním obrázku na **minulé stránce** (**Viz obr. vlevo nahoře!**) se **Jacek Frankowski** zachytil, jak kráčí vpřed s bohatýry ze své *Polské zoo* (lev **Walesa** a kanec **Kwaśniewski**).

Pokud si ovšem někdo myslí, že jsme tímto kouskem ze série *Malý slovník katalogů* v GA-Gu vyčerpali zásoby zahraničních katalogů a že si od nich nyní budeme moci společně oddechnout, tak lituji. Nejen, že se jejich výška snížila jen nepatrně, ale na vedlejším kresle přibývají publikace nové, dosud ani neotevřené; roste tu prostě nová sopka.... Ale neberte to tak, že si stěžujeme! (IH)

Glosa / Poláci jsou stejní i jiní (než my)

Lidé jsou různé, poněvčíe však stejné - praví nám známá hláška. Pokud ovšem vytvoří určité skupiny, jako kupř. profesní, je možno srovnávat, zda to platí i mezi národy a jejich umělci. Naši blízcí sousedé v Polsku založili svůj spolek SPAK dříve než se v Československu zrodil ČUK. A ukazuje se, v čem jsou tamní karikaturisté nám velice podobní. Teď třeba jejich předseda apeluje na netečné členy SPAKu stejně, jako to známe od předsedy ČUKu anebo od kolegy *Jardy D. Výstaváka*:

“Witold Myszowicz, prezes Stowarzyszenia Polskich Artystów Karykatury, apeluje do członków Stowarzyszenia o szybkie przekazanie prac na wystawę 25 lecia SPAK. Sprawa jest poważna - układ autorów w katalogu będzie alfabetyczny, dopóki nie ma kompletu prac, nie można prawidłowo zaplanować katalogu”.

Zrovna tak se Poláci potýkají se špatnou „příspěvkovou morálkou“ členstva. Tady ovšem musíme pochválit nejen naše plativé členy, ale také předsednictvo ČUKu, které svým důsledným postupem tento letitý problém během tří let prakticky vyřešilo. A letos už máme málem víc zájemců o členství, než těch, se kterými jsme se loni pro neplacení museli rozloučit.

V čem se ale naše společná aktivita velmi liší, jsou workshopy, pracovní setkání které vyvrcholí společnou výstavou čerstvých prací na různá témata. Poláci jim říkají **plenéry**, a právě nyní v půli léta probíhají jejich **žně**. Zatímco v Česku se ještě nikdy nic takového, nejlépe týdenního, nekonalo, SPAK dokáže získat pro takové akce organizace, podniky, prostě fandý kresleného humoru...

Už 5. srpna se v *Muzeum Archeologicznym* v **Biskupinie** konala vernisáž výstavy *rysunku satyrycznego "Polska Piastów"*. Jde o výsledek plenéru - autoři prezentují přes devadesát děl, která vznikla při letošním setkání karikaturistů v tomto muzeu po zahájení 30. 7. a dnem vernisáže. Nakreslili je

Janusz Mrozowski, Tomasz Wiater, Jacek Podlasiński, Tomasz Niewiadomski a Jarosław Hnidziejko. Viz obr.!

Své kousky navíc poslali pořadatelům také *Michał Graczyk, Henryk Cebula,*

Sławomir Łuczyński i Dariusz Pietrzak.

A v tomto týdnu probíhá další plenér - v **Orlim Gnieździe**. Už v pondělí v rekreačním středisku Orle Gniazdo v **Hucisku** začal *II. Jurajski Plener Karykaturzystów*. Na programu je třeba setkání umělců s občany Myszkowa, tvorba a diskuse a nakonec samozřejmě poplenérová výstava - koná se od 16. srpna. Účastníci: *Henryk Cebula, Michał Graczyk, Wiesław Lipecki, Sławomir Lizoń, Sławomir Łuczyński, Szczepan Sadurski, Andrzej Terlecki, Tomasz Wiater, Jarosław Wojtasiński;* k nim přibyl ještě jeden *parodista* a také vtipný fotograf.

A tyto dvě akce nejsou jediné, kterými se Poláci mohou pochlubit. Na stránkách **SPAK** i na webu **Mirosława Hajnose** <http://hajnos.mirosław.w.interia.pl/index.htm> najdeme informace o jejich pořádání rok co rok... Po té, co zárodek takové aspoň víkendové a obroční (navíc však mezinárodní) aktivity v Písku před pár lety skončil, nikde se nic nerýsuje. Nebo ano? Možná, že než se Kobra dožije „sedmdesátky“, budeme moci o něčem takovém na území ČR také v GAGu radostně informovat. Zatím jezdí do Polska na plenér tu a tam naši kolegové (Šípoš, Kovařík...) jako hosté - třeba to tam okouknou a přijdou „jak na to“ aby to šlo i u nás... - ih -

Ze světa / Polsko, Německo, Itálie, Anglie

Vtipy z polských věznic

V **Lodži** zasedla jury originální soutěže cartoon, už 8. ročníku projektu **„Satyra poza Kra- wedzia“** (něco jako Satira za mřížemi) v níž Poláci soutěží ve třech kategoriích: Funkcionáři a pracovníci Vězeňské služby; Profesionální a amatérští karikaturisté; autoři ze Z. K. i A. S. (že by vězni?) Tady jsou výsledky nám nejbližší kategorie: **1. místo W. Lipecki, 2. J. Frac- kiewicz, 3. Zb. Kucia**. Škoda, že soutěž není mezinárodní, mohl se jí zřejmě účastnit i všestranný umělec *dr. Rath* (CZ) t. č. vazební věznice *Litoměřice*).

Itálie: *Cenu za politickou satiru* uděluje **Museum of Cartoons and Caricatures** - Piazza Garibaldi, 1 Forte dei Marmi - Itálie. V červenci se v Toskánsku konala výstava *“A Giugno la Napolitaneide Satirica”* představující historii **Napolitaneide** a hlavní postavu toho všeho - **Pasquale Chessa** (**viz obr.!**)

Výstava na „pohřební“ téma

Výzvu karikaturistům k vystavování v německém **Bam- bergu**, rozesílala uprostřed prázdnin *Marlene Pohleová* (D) z generality FECO - spolu s anglickou a španělskou verzí výstavních podmínek. **Deadline** „funerální“ výstavy, dle všeho hlavně černého humoru, je **3. září**. Téma **„Dying, Death and Mourning“** by určitě sedělo *Luboši Lichému* (viz jeho známý svazek *“Hřbitovní kvítí”*) ale jistě i hochům od Sorry. Sedmdesát děl bude vystaveno a doprovázeno katalogem. Máte-li takové vtipy, pošlete je rychle na ad- resu: michael.kleiner@erzbistum-bamberg.de. A ještě výstavní podtémata: *Funeral culture – Taboo about the subject Death in our society – Die with or without dignity – Questionability of life-prolonging medicine – Seniors as a dispensable part of society.* (g)

Ronald Searle jako tlusté album!

Velká výstava také proběhla a už skončila v Londýně. Věnovala se dílu zesnulého velikána světové cartoonistiky. S názvem **RONALD SEARLE REMEMBERED (1920-2011) - England's Greatest Cartoonist** byla v *Chris Beetles Gallery*, 8 & 10 Ryder Street, London. Pro nás, kteří jsme to prošvihli, je nadějí adresa, kde jsou umístěny Searlovy kresby. *All works are viewable online at http://www.chrisbeetles.com/flash_book/ronald-searle-12/index.html* Možná se někomu dostane do rukou dvousetstránkový katalog, kde by těch čtyři sta vystavených kreseb mělo být vytištěno... Cena: £20 (+ p&p, £3 UK, £6 Europe, £10 Rest of the World). Více na: www.chrisbeetles.com (r)

Časopis / Nebelspalter 7 - 8/2012

V minulém mnohočísle GAGu jsme přinesli poněkud opožděnou prohlídku čísla šest a už je tu (díky *Janu T.* z D.) na stole prázdninové dvojčíslo *Juli-August*. Švýcarský **Nebelspalter** by si to sice zasloužil, ale nemáme kapacitu zpracovávat každé číslo (68 stran) do podoby recenze a tak občas - třeba dnes, přijměte jen pár řádek a párek kreseb, které považujeme za něčím zajímavé.

Aktualita: díky českému vstupu do demokratického světa (a tím i zapojení do globalizace) už tohle známe i od nás - levnější nunejmové zboží velkých „hráčů“ má tzv. privátní (čti šedé) balení. Ale to stačí nám, lidem, miláčkové si přece zaslouží zboží značkové - tvrdí první obrázek od **Stefana Hallera** (Švýcarsko) - domácí zvířata jsou hlavním tématem čísla (str. 12-24) **Miroslav Barták** má jeden plnostránkový vtip (na 4 doby) v části věnované OH v Londýně (str. 38-45). Zde si neodpustím osobní poznámku - takhle to dopadne, když dáte autorům nějaké téma a ti se na ně vrhnou čelem - polovina z těch sedmnácti sportovních vtipů měla pro věkovitost svého nápadu skončit obratem v redakčním *e-koši*. Ale to ze mne mluví dlouholeté redigování cartoon ve Stadiónu. Připomínáme pro jistotu starou radu, první nápad zapomeňte. Takže, když vám řeknou: nakreslete vtip na box - neumist'ujte k ringu budku s náповědou. Když po vás chtějí vtip na atletiku, neosidlujte nikým vodní příkop steeplařů... A hlavně: nechod'te po sté a prvé na běžce s hořící pochodní s hasiči - ach, fuj! (ih)

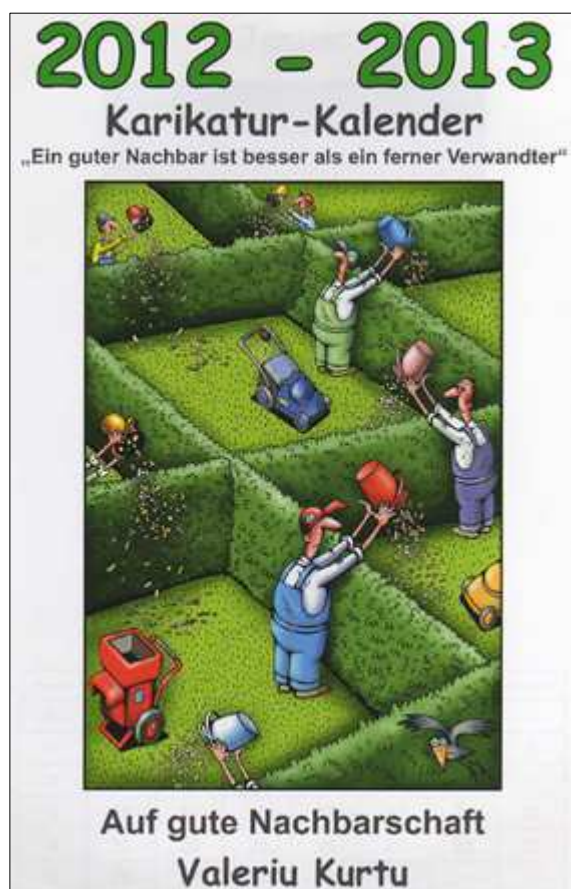
Aktuality / Černohorec pomohl Azerbajdžancům; Výstava v Baku...

Irán: *Darko Drljevič* z Montenegro, vítěz iránské soutěže *Int'l oil cartoon festival*, věnoval dotaci k 1. ceně (prize money 13 000 000 Iránských chechtáků) obětem zemětřesení v Azerbajdžanu.

Azerbajdžan: Vernisáž výstavy prací z Int'l Cartoon Contest "*Molla Nasraddin*" v Baku proběhla 16. 7. Při ní byli odměněni vítězové a zároveň bylo publiku představeno 170 prací z celkem došlých asi 800 cartoons. Výstava trvá do konce měsíce. Z členů ČUKu je mezi účastníky uveden pouze **Pavel Taussig**.

Kalendář / Ještě jeden "sekací" a trhací na rok 2012 (i 2013)

V předminulém čísle jsme vyzvali karikaturisty, aby se přihlásili se svým letošním kalendářem, pokud jsme se snad dosud o něm v GAGu nezmínili. Nikdo se neozval a tak předpokládáme, že jsme nic neopomněli. Ale dostal se nám na stůl jeden letošní zahraniční výtisk, díky ušlechtilému dárci.

Kalendář je zajímavý vlastně už svým autorem. Valeriu Kurtu je Němec, ale znalci poznají, že se narodil v jiné zemi. Stalo se tak roku 1956 v městě Ungeny na moldavsko-rumunské hranici. Vystudoval uměleckou školu v Kišiněvu a pak ještě absolvoval dvouletý kurs filmové režie a scénaristiky v Moskvě. Do Berlína se přistěhoval v roce 1994 a se ženou zde mají malou galerii „Kurtu-Kunst“. Kurtu je velmi agilní, publikoval kdysi v *Krokodýlu*, *Eulenspiegelu* i *Urzice* a v moldavském časopise *Ciparusch*. A byl svého času dokonce předsedou německého FECO. Z jím uváděné stovky (!) cen ze soutěží mají určitě svou hodnotu *Hlavní ceny* ze Skopje, Bordighery a Olenu, a *První ceny* mj. z prestižních přehlídek cartoons, třeba z Istanbulu, z Porta a Viandenu či z Marostiky.

Kalendář je nástěnný a měsíční. Formát má příjemný, není ani velký, ani malý, asi A4.

A je trhací, což znemožňuje sběrateli publikací cartoons jeho praktické použití. Pokud tedy není majitel exempláře ochoten po dvou letech aktivního trhání navštívit svého knihvazače s vytrhanými a trpělivě ukládanými listy.

K běžnému používání ovšem velice svádí. Přestože Kurtuova výtvarná myšlenka není zrovna recenzentovým šálkem *thé*, musí přiznat, že na

rozdíl od některých obdobně nabízených kalendářů všelikých mazalů, vydaných pro tzv. "obyčejného" konzumenta, jsou tyto vtipy fajn, byť na hraně kýče - pokud jde o líbivost kontra hodnota kresby. Ale jinak docela milé svými nápady. Náměty jsou jasné, neb jde o kalendář určený zahrádkářům. S klidným svědomím ho tedy kdejakému dědovi či tetě, osobám trávícím zbytek života se svou zahradou, mohu doporučit.

Kresby se drží kalendářních měsíců, takže v lednu se bruslí na zamrzlém zahradním bazénku, v únoru soused hází svůj sníh sousedovi na odhrabaný trávník, v březnu se stříhají stromy... A v hlavní sezóně se od jara do podzimu - prostě zahradničí. A pozor: to vše hned dvakrát po sobě, protože hlavní fór kalendáře je, že je na letošní i příští rok. Znamená to 24 obrázků s měsíčním kalendářem - plus dva k titulním stránkám.

Vydavatel uzavřel kalendář "*Karikatur-Kalender 2012 - 2013*" svým životním profilem včetně portrétní fotky s knírem a v černém klobouku. Úplně na konci v tiráži najdete také jeho adresu www.kurtkunst.com, kde si můžete prohlédnout další zahradnické (a jistě i ty nezahradnické) kresby - jiné, než pouze tyto čtyři (viz!) které jsme pro vás z kalendáře vybrali. (ih)

August

November

September

November

Ano, vtipy na listopad jsou v měsíčním kalendáři hned dvakrát - je vydán na rok 2012 i 2013!

Mlejnková vystavuje obrazy

Otisky - tak se nazývá výstava na jejíž vernisáž zve brněnská kolegyně **Vlasta Mlejnková**. Vystavuje tentokrát obrazy (spolu s ní Dana Marková své sochy) v Malé Královopolské Galerii, Husit-ská 1, Brno. Vernisáž bude ve středu 5. 9 v 17 hodin, dále bude výstava otevřena v pracovní dny dopoledne i odpoledne až do poledne 24. září. Výtvarný humor tentokrát na zdech nehledejte. Avšak na přání kurátora galerie si budou moci návštěvníci ve vtip-ech Vlasty Mlejnkové listovat aspoň v kancelářských pořadačích...

Jiří Slíva bohatě vyzdobil útlý knižní svazek se známou povíd-kou Jaroslava Haška „**Šťastný domov**“. S ukázkami ilustrací čtenáře obšťastníme už co nevidět. Tedy spíš už co vidět...

Sorráci zazimovali v Krkonoších

Po velmi zdařilé výstavě v *Kamenici nad Lípou* se část výstavy **20 let Sorry** přestěhovala do **Františkova** v Krkonoších. A tak je na šesti oknech a jednom rámu zastoupeno 18 autorů

tohoto kultovního časopisu. V rámci *Kovosochařského sympozia* jsou v muzeu "Starý kravín" k vidění obrázky M. Podobského (Fefíka), M. Douši, R. Rakuse (na fotce vlevo), M. Hrdého, M. Setikovského (Setíka), K. Klose + L. Pospíšila (Poklopa), L. Drastila, J. Košťýře, Zd. Hofmana, T. Součka, J. Farkase, R. Stesky, J. Nováka + J. Skoupého (NOSa), K. Hohla (Kodlose), E. Kulovaného a rýmovačky O. Tůmy. Ve velkém rámu je úvodní slovo *Ivana Hanouska* orámované karikaturami zúčastněných od *Pavla Hanáka*. Výstava bude trvat do příštího sympozia to je skoro rok. (P. H)

GAG / Velká letní soutěž: správné odpovědi a šťastní výherci / Gratulujeme!

Správné vyluštění naší velké letní soutěže: Velká část soutěžících správně poznala tyto české autory cartoons: *Břetislava Kovaříka*, *Jaroslava Dostála*, *Romana Jurkase*, *Miroslava Fojtíka*, *Josefa Kučeru* (připustili jsme i název Kobra) *Jiřího Srnu* a kolegu *Vhrstího* (připustili jsme i název *Vojtěch Jurik*).

Autorem portrétů, pořízených na poslední poradě předsednictva v po-hostinství "U Kovaříků" byl poslední člen předsednictva **Jiří Košťýř**.

Výherci: Bohuslav Šír si přál cenu **A** - už si přes hodinu užívá předčasný přednostní odběr tohoto čísla; ostatní zvolili jako cenu možnost **B** - tedy výhodný odběr dvou kusů tohoto Gagu místo jednoho. Jeden z výherců to zdůvodnil tím, že aspoň jednou nebude muset čekat, než ten mohutný příliv informací sežvýká manželka). **Blahopřejeme všem!** **Redakce**

Světznámý spisovatel sci-fi a světoběžník **Harry Harrison**, který kdysi kreslival i komiksy. Uctívaný komiksový tvůrce **Joe Kubert**, který v Americe založil vlastní komiksovou školu. Italský výtvarník **Sergio Toppi**, který ovlivnil komiks nejen doma, ale i za Atlánikem. Známý český autor kresleného humoru **Jaroslav Malák**, na jehož komiksově seriály nedají nostalgici fanoušci dopustit. Ti všichni odešli v uplynulých dnech tvořit do jiných sfér. A aby toho snad nebylo málo: skvělému americkému karikaturistovi **Richardu Thompsonovi** (*1957, na obrázku) vyrazil jistý Parkinson pero z ruky... Chorobu mu diagnostikovali v roce 2009. Nějakou dobu zkoušel spolupracovat s kolegyní Stacy Curtise, která mu pomáhala s konturami. Teď však musel umělec oznámit všem světovým novinám, jimž od roku 2004 denně dodával svůj okouzující komiksový seriál *Cul de Sac*, že už to zkrátka nepůjde. Smutné. Moc smutné.

Pro lepší náladu snad jen: před sto lety, přátelé, se narodil **Tarzan**. Edgar Rice Burroughs ho poprvé publikoval časopisecky v roce 1912. První knížka vyšla o dva roky později, první ze stovek komiksových adaptací následovala na konci dvacátých let. (Vhrstí)

Nové komiksy:

- Neil Gaiman / Michael Zulli, Charles Vess, John J. Muth: **Sandman: Tryzna** (Crew)
- Masaši Kišimoto: **Naruto 08: Boj na život a na smrt** (Crew)
- Simon Tofield: **Simonův kocour a trable s kotětem** (Paseka)
- André Franquin: **Gaston 1: Z packalských archivů** (CooBoo)
- Bob De Groot / Turk: **Leonardo 4: Buď zdrav, hifigénie!** (CooBoo)
- Garth Ennis / John McCrea: **Hitman 8: Zavíračka** (BB art)
- Peyo: **Šmoulové: Šmoulí olympiáda** (Albatros)
- Petr Kopl: **Procitnutí** (Fragment)

Diskuse:

6. září 2012, 17.00, knihkupectví Krakatit, Jungmannova 14, Praha: Zdeněk Ležák, Jiří Pavlovský: **Komiksově ABC**

Narozeniny:

Tarzan (*1912), literární postava Edgara Rice Burroughse
Terry Austin (* 1952), americký kreslíř, inker

Úmrtí:

- Harry Harrison** (*1925), americký spisovatel a kreslíř
- Joe Kubert** (*1926), americký výtvarník
- Jaroslav Malák** (*1928), český humoristický a komiksový kreslíř - viz obr.!
- Sergio Toppi** (*1932), italský výtvarník
- Robby McMurtry** (*1950), americký výtvarník a scénárista
- Pierre-Alain Bertola** (*1956), švýcarský výtvarník

Kremnické Gagy 2012 se o víkendu vydařily

Všechny body pestrého programu, které se týkaly grafického humoru, měly úroveň a ohlas u publika. Původní zprávu o průběhu slavnosti **Evropského humoru a satiry** na Slovensku od **Františka Jablonovského** s fotografickým doprovodem připravujeme do příštího čísla. Jako závdavek přijměte první obrázek. Byl pořízen během tvorby kreseb do dražby - pilné práci na zhodnocování původně jen bílého papíru se právě věnuje **Jano Valter** (SR). (g)

Výsledky / Rusko, Írán

Mezinárodní soutěž ironické grafiky "The Famous Grouse" - Rusko

1. místo: **Irien Trendafilov** (Bulharsko)
2. místo: Maxim Smagin (Rusko)
3. místo: **Pavel Hafizov** (Lotyšsko)

Mezi tuctem finalistů bylo osm domácích autorů a krom výše uvedených Bulhara a Lotyše ještě dva další cizinci **Nadia Aghabei** (Irán) a **Darko Drljevič** (Černá Hora)

Finalisté 2. International Shirozhan cartoon contest - Irán:

Zajímavý pohled na úspěšnost autorů nikoliv u odborných porot, ale u více či méně zasvěceného humorofilového publika dává přehled internetového hlasování v iránské soutěži Shirozhan. Šedesát finalistů bylo poskytnuto na webu soutěže k veřejnému hlasování, kdy mohl hlasující vtípům udělovat své body / hvězdičky / od jedné do pěti - samozřejmě každému dílu jen jednou. Nevíme bohužel, jak početná byla hlasující cháska a nakolik v tom mohly sehrát roli tlaky různých podpůrných skupin. Faktem je, že vítězný vtíp Rumuna V. Mihaie získal málem plných pět bodů! Při zkoumání celého soutěžícího pole se ukazuje, že někteří autoři měli více železek v ohni, ale uspěli s něčím lépe a s něčím hůř... Nad 3 body dosáhlo prvních 5 autorů, k 10. místu Družininovi stačilo 2,58 b. (kupř. další vtíp Družinina obsadil s 2,24 b. 22. místo) a dva známí Srbové T. Borkovič a J. Prokopljevič s celkovým průměrem dvou bodů skončili na děleném 35. místě. Mezi posledními v seznamu byly jen minimální rozdíly; kresbu B. Boutona z Francie (1,93 b a 40. místo) od poslední čtveřice Íránců (1,84 - 1,86 b) dělí sice dvacet příček ale v této třetině kreseb je mezi nimi ani jedna desetina bodu.

Asi jediným seriózním poznatkem pro nás z tohoto „výzkumu“ může být, že publikum ani nepreferuje, ale ani nezavrhuje díla těch karikaturistů, kteří získávají ceny resp. přední místa v soutěžích posuzovaných porotami (a v nich nejčastěji rovněž autory). Uděluje své preference výhradně konkrétnímu nápadu a jeho provedení, nikoliv autorovi, jen podle jeho jména, případně oblíbenosti. Pro názornost přetiskujeme alespoň první (1.-10.) a pak poslední (51.-60.) desítku finalistů s jejich pořadím dle získaných bodů (1 - 5 b.)

1: Victor Mihai - Romania (4.92/5) - **2: Sergey Velmozhko** - Ukraine (4.84/5) - **3: Gheorghe Matei** - Romania (3.64/5) - **4: Darko Drljevic** - Croatia (3.59/5) - **5: Vahideh Fallahi** - Iran (3.01/5) - **6: Maximiliano Francisco Pérez** - Argentina (2.97/5) - **7: Trayko Popov** - Bulgaria (2.89/5) - **8: Armen Hamonangan** - Indonesia (2.82/5) - **9: Oleg Goutsol** - Ukraine (2.73/5) - **10: Valentin Druzhinin** - Ukraine (2.58/5).

51: Amin Zareyi - Iran (1.88/5) - **52: Seyran Caferli** - Azerbaijan (1.88/5) - **4: Samira Moudi** - Iran (1.88/5) - **55: Zhila Hozoor** - Iran (1.87/5) - **56: Musa Gumus** - Turkey (1.86/5) - **57: Javad Tarighi** - Iran (1.86/5) - **58: Ali Mirayi** - Iran (1.85/5) - **59: Nima Shahmiri** - Iran (1.85/5) - **60: Rasool Hassan-zadeh** - Iran (1.84/5).

Koho zajímá, jakým přesně vtípům beze slov mezinárodní komunita dává přednost, najde finalistické kresby na adrese: http://www.cartooncenter.net/the_results_SC_2012.htm

Propozice / Brazílie, Kostarika Mexiko, Argentina, Španělsko, Irán, OSN, Francie

1st Int'l Humor Exhibition „Environmental Education“ Rio Grande - Brazílie

Co to je **Environmental Education**? A co je vůbec ten **Environment**? To se dozvíte přesně a podrobně na níže uvedeném webu pořadatele. Možno vybírat z širokého rejstříku námětů:

Sustainability, urban mobility, health, nature conservation, agricultural ecology, recycling, social justice, diversity, etc.

Soutěž na téma environmentální výchovy (vztahu k životnímu prostředí) má tyto termíny:

Deadline (registration): do 15. 9. 2012

Selekce prací: 18 - 20. 9. 2012 / Výběr 100 prací: 21. 9. 2012 / Vyhlášení vítězů 25. 9. 2012

Počet: 3 kusy (neoceněné jinde)

Zveřejnění: *All cartoons will be displayed in* <http://cpeasul.blogspot.com.br>, **stating the job title, artist name, site, city and country.** **Výstava:** *The 100 selected works will form the official show will be presented in the lobby of the auditorium CIDECSouth - Center for Integrated Development of Coastal and Ocean Ecosystem, Campus Carreiros Federal University of Rio Grande - FURG, where there's the V CEPASUL and IV EDEA, bringing together researchers, students and communities in southern* **Brazil and Uruguay.**

Adresa / Registrace:

The work will be received **via e-mail:** humoreducacaoambiental@gmail.com

Rozměr: JPEG format, size A3 (42x30cm) and be at 300dpi.

(The three cartoons must be attached in the same e-mail, which shows the organization of the responsibility to confirm receipt; in the body of the email should be the following information about the work: Full Name, Artistic Name, Address; City; Kód, město a země; e-mail, web, názvy všech kreseb)

Ceny:

Autoři 3 nejlepších prací získají: trophy, certificate + Brazilian graphic humor books and Environmental Education books.

5 autorů obdrží: honorable mentions with the right certificates.

Všichni účastníci získají „certificate of participation“.

Další ceny: *Other prizes may be added to the prizes described above.*

Info: Wagner Passos, Cartoonista a organizátor výstavy - <http://wagnerpassosblog.blogspot.com> ; <http://cpeasul.blogspot.com.br/2012/08/1st-international-humor-exhibition.html>

Podrobné propozice soutěže v angličtině: <http://cpeasul.blogspot.com.br>

17. Mercosur Int'l Cartoon Contest Diógenes Taborda Buenos Aires - Argentina

Téma: Tango

Kategorie: Cartoon (graphic humor), **Comic Strips/Comic Stories** (graphic art in sequence, nejvíc 3 strany).

Počet: 1 - 3 kusy v každé ktg.

Formát: ne více než **30x40 cm.**, digitalized in 300 DPI in RGB or CMYK and in JPG format

Deadline: 15. 9. 2012

Ceremoniál: 12. 10. 2012

Výstava: od 21. 9. 2012

Přidat: The entry form or a word document with the artist name, address, telephone, e-mail, website and a small biography.

Adresa: by e-mail: volpestessens@gmail.com – diogenestaborda@gmail.com

Ceny: The Big Prize Diogenes Taborda 2012 will win a **personal exhibition** exclusive about him the Night of the Museums of Buenos Aires 2012 (the most popular day of the Argentinean museums) and a collective exhibition the other 4 awarded artists in the 4 categories during the next year to be realized in the Cartoon Museum Diogenes Taborda. Also will be edited a postcard in 10x15 cm with 4 colors. 1.000 copies and a diploma will be sent to the awarded artists.

Jury: Marcelo Oliveri, Director Buenos Aires Academy of Lunfardo; Enrique Espina, President of the Center of Gardel studies; Horacio Torres, Director of the Museum House Carlos Gardel; Romulo Berruti, Journalist; Ana Von Rebeur, President of FECO Argentina, cartoonist; Santiago Cornejo, Director of the Cartoon magazine "Catrasca"; Jorge Volpe Stessens, Director of the Cartoon Museum Diógenes Taborda.

Více: <http://museodiogenestaborda.blogspot.com.ar/#!/2012/08/bases-english-xvii-mercosur.html>

1. Int'l "Sinaloa" Cartoon Contest 2012 - Mexico

Theme: "Sexual Diversity..."

Počet: maximum 3 díla poslaná e-mailem - jen dosud nepublikovaná a neoceněná.

Formát: *Works should have a minimum resolution of 200 dpi and keep the proportions of a Letter size paper sheet (21.5x27.9 cm)*

Deadline: 28. 10. 2012

Prizes:

First Prize: \$ 2000 US Dollars + Plate.

Second Prize: \$ 1500 US Dollars + Plate.

Third Prize: \$ 1000 US Dollars + Plate.

Adresa jen E-Mail: camino2@prodigy.net.mx

Více Info: <http://concursosinaloa2012.orgfree.com> ; Phone: (01) 667 713 67 42

1. Int'l Competition of Graphical Humour "Cultural Correspondences" - Španělsko

The publisher SAURE vyhlašuje 1. Graphical Humour Competition nazvanou "CULTURAL CORRESPONDENCES"

Práce na téma **cultural correspondences**: *the discovery of other traditions, other cultures, other languages that enrich our vision of the world and life. The capacity to know how to appreciate the dialogue between so-called western knowledge and traditional millennial knowledge. Having eyes for those who are different, having ears to listen to their voices, their melodies, songs, stories... keeping ties and admiration for cultural exchanges.*

Počet: do 3 prací

Rozměr: *not exceed the 800 x 600 pixel format, with a min.resolution of 72 pixels per inch.*

Jazyk: Texty musí být psány španělsky nebo francouzsky. *Wordless humorous scenes by artists from other language backgrounds are also admitted.*

Registrace a formát: Competitors must register or identify themselves on the website and enter their work in JPG format in the field provided for this purpose.

Deadline: *The works must be sent exclusively through the website up until 12. 10. 2012.*

Výstava: *Virtual Exhibition*

Ceny: bude uděleno 6 cen

Autoři nad 18 let: 1.cena: 500 Euros. Basic tax will be deducted before proceeding to make the payment. 2. cena: 3 comics. 3. cena: 2 comics; *with diploma.* **Autoři od 14 do 17 let:** 1. cena: 3 comics, 2. cena 2 comics, 3.cena: 1 comic, *from the publisher's collection with a diploma.*

Info: Source: <http://saure.3emultimedia.net/Concursos/>

Adresa: <http://saure.3emultimedia.net/Concursos/Bases.aspx?t=2&i=1>

„Digital Media“ cartoon contest Teheran - Irán

Téma: Digitální média (jako kupř.:.... internet, mobil, e-mail, chat, sociální sítě, computer games, digital art, MMS, SMS, info Networks, Bluetooth...)

Počet: max 5

Formát: jpg / 200 dpi

Přiložit: data o autorovi ve formátu .doc, (+foto, CV, adresu aj.)

Deadline: 28. 9. 2012

Ceny: 1. cena 2000 USD, 2. cena 1500 USD, 3. cena 1000 USD, k tomu 5x diplom + 500 USD (vždy také trofej)

Adresa: info@irancartoon.com

Katalog: ano

Ranan Lurie Political Cartoon Awards 2012 - OSN / USA

Award Grants:

The following provisions govern the granting of THE UNITED NATIONS/RANAN LURIE POLITICAL CARTOON AWARDS. The prizes are to be announced as usual on the first Thursday of December 2012, at the Annual Awards Dinner and at the United Nations, New York. Thirteen (13) prizes will be announced in the presence of the Secretary General of the United Nations, The Honorable Ban Ki-moon.

First prize, of \$10,000.00 and a plaque, will be presented by Dr. Elie Wiesel, Nobel Laureate, Chairman Emeritus of the Judging Committee.

Second prize, of \$5,000.00 and a plaque, will be presented by Giampaolo Pioli, President of the United Nations Correspondents Association.

Third prize, of \$3,000.00 and a plaque, will be presented by Bhikshuni Weisbrot, President of the United Nations SRC Society of Writers.

Ten (10) honorable mentions, in the form of plaques, will be declared by Giampaolo Pioli, President of UNCA, and Bhikshuni Weisbrot, President of the United Nations SRC Society of Writers.

All entries will be announced via the worldwide press. All winners' prizes, either financial and/or plaques, will be sent via U.S. registered mail on December 14, 2012.

Deadline: 15. 10. 2012

Adresa: THE UNITED NATIONS/RANAN LURIE POLITICAL CARTOON AWARDS, 25 Columbus Circle, Suite 63E, New York, NY, 10019 (no phone or fax calls, please!).

Počet: max. 2 kusy

Jde o práce vytvořené a **publikované mezi říjnem 2011 a 12. 10. 2012** a ... *reflecting the importance of human dignity, mutual respect and friendship among nations, as well as economic consideration and environmental responsibilities towards each other.*

Musí se poslat originální práce doplněné údaji o název časopisu či publikace včetně výstřížku (scanu) té tiskoviny a text přeložený do angličtiny. *Reproductions must be presented measuring no larger than 8 1/2 x 11 inches. Envelopes larger than 9 x 13 inches will not be opened.* Včetně ne více než 75 slov biography, a picture of the entrant, and be in English or translated into English.

Vracení: All materials including prize-winning exhibits become the property of The U.N. /Ranan Lurie Political Cartoon Awards Committee and will **not be returned**.

Vlevo: **dvě z oceněných prací loňského ročníku Ranan Lurie (UN) - tyto kresby získaly tzv. "cotation".**

Int'l "Dubacartoon" Exhibition - Kostarika

Téma: "Animal Rights and Animal Welfare..." (Práva zvířat...)

Formát: JPG image, no more than 2 MB, 300 DPI - the artwork that wish to register, page <http://dubacartoon.wspala.org...>

Počet: max. 3 the artwork that wish to register, page <http://dubacartoon.wspala.org...>

Ceny: neuvědono

Katalog: Forty works will be selected by the jury for a printed catalog and digital support the Universal Declaration on Representing Animal Welfare... This

catalog will be distributed through our Web site and social networks (Facebook, Twitter)...

Deadline: 1. 9. 2012

Adresa: <http://dubacartoon.wspala.org/inscripcion.php>

Info: <http://dubacartoon.wspala.org>

31. Int'l "St Just Le Martel" Cartoon Exhibition - Francie

Témata:

French Presidential Elections... The American Elections, Obama... England - Queen Elisabeth and... the Olympic Games in London... France - Algeria, Crossed Destinies and Drawings... For Cartoons and Humour Drawings... Children... Sprites and Other Fair Characters...

Rozměr: A4 nebo A3

Počet: okolo 5-6 kreseb (Original nebo Photocopy)

Deadline: 15. 9. 2012

Cena (jediná): Porcelain Pen (One Person-The Best Cartoonist)

Adresa: Salon Int. Caricature Dessin Presse & Humour

Saint-Just-Le-Martel, Haute-Vienne-Limousin, 5, rue de la Mairie

87590 Saint-Just-Le-Martel; France

E-Mail: salon.humour@wanadoo.fr / **Web:** <http://www.st-just.com> / **Info:** Gerard Vandenbroucke

Kalendarium / Samé zámoří!

Tak je tu zase *Saint Just le Martel*. Je to veliká událost, byť sebestřední Francouzi berou účasť "odjinud" tak trochu jako kuriozitu a pozvánky jen tak někomu (ani ČUKu) neposílají. Je to festival - tedy hlavně událost pro "obyčejné" lidi. Cenu tam dostane někdo zasloužilý. Výstav věnovaných velkým autorům je vždy řada. Ale když se tam někdo vypraví, obvykle se tam potká se spoustou zajímavých autorů. Loni tam, krom našich kolegyň, byla i skupina Poláků (se svými družkami).

Asi jste si také všimli, že koncem našeho léta a počátkem jara u protinožců, propuká každým rokem "doba brazilská". Letos už jsme přinesli propozice čtveřice tamních soutěžních salonů

